

Lesarabrøv

Tað var kleyvarskapur

Til harra Erland Mørkøre
stýrimann á Teistanum

Lat meg siga beinanvegin, at tað var ongantíð mín ætlan at skriva nakað um henda vælsignaða túr, men eg bleiv ringdur upp av tíðindablaðnum Sosialinum og spurður um túrin.

Og lat meg eisini siga beinanvegin, at nøkur persónlig jagstran hevur ongantíð verið í mínum lyndi. Heldur ikki í hesum úttalilsum. Men, harra Mørkøre. Tað var tað, sum offiserstabilur uppi í torninum útferdi hetta kvældið, og sum eg meti var alt ov vánaligt. Harra Mørkøre, er spurningurin um at tora ella ikki, so kann eg beróliga teg. Nervarnar hava ongantíð bílað á sjónum, ella var eg grivin fyri nógvum árum síðan. Er tað ekspertisa, tú vil hava, tá tú eftirlýsir navn og nummari, so skal ikki standa á. Men tað er í mínum hugaheimi ov vánaligt, at passagerar skulu verða viðfarnir á ein sovorðnan hátt í 1993.

Sum eg forstandi nú, so er álitið burtur millum fólk, men eg havi ongantíð hoyrt nakað negativt um matrosar ella manning annars, heldur tvørturímóti, so lat tú vera

við at draga teir ella tey upp í hesa skrivning. Tey kláraðu tað til UG hetta kvældið. Tað er ikki har, ábyrgdin skal leggjast. Tað skal eingin vera í iva um, heldur ikki tú, harra Mørkøre. Men sum stýrimaður skuldi tú tryggjað tær, at endarnir vóru betur fastir, enn teir vóru, og ikki koma í bláðini og bílla fólk inn, at eingin endi hekk úti, uttan ein, sum ikki rakk í sjógv. Tú kann bara siga, hvussu nógv prógv tú skal hava, áðrenn tú trýr títum kleyvarskapi. Orsaka málburðin, men so verður rópt, har eg eri uppvandur.

Sjálvur fímti sat eg nakað mittiskips stýriborð. Har vóru tveir endar ella bukt, aftanfyrir mittskips, so kom ikki og sig, at teir ikki rúkku í sjógv. Men er tað so galið, at tú heldur konufólk, óvitar og onnur, sum liggja meiri og minni hálvdeyð í sjóverki, skulu fram á bakkan at tryggja sær, at fortøyningsengerar eru innanborða, og teir, sum hanga úti, ikki røkka aftur í skrivuna. Tá er nakað galið í tominum, og skuldi tað verið tít uppgáva sum stýrimaður á Teistanum hetta kvældið at tryggja tær, at so ikki er neyðugt í framtíðini. Tað

segðist eisini, at endar hingu úti har afturi, men tað kann eg ikki prógva. Eg tímdi ikki aftur at hyggja. Hevði hoyrt so nógv søgur um Teistan, so tað kvældið undraði tað ikki meg, um so var. Verri var við tí, sum hekk úti har frammi. Ja, tað segðist eisini, at ein bátur datt úr stólinum. Kanska eisini væl surraður. Nei, harra Mørkøre, ansa betur eftir næstu ferð, tú og tit, sum hava ábyrgd umborð á Teistanum, og sum sigla í luð av landi í illveðri, at endar, bátar og bílar gott fastir innanborða, áðrenn man fer frá landi, og skuldi tað hent, so tak skipið undan veðrinum og fá tað sjóklárt aftur. Annars helt onkur fyrri, at skelti skuldi staðið uppi, áteknad: "Endarnir røkka ikki um skrivuna". Tað hevði kansa beróliga ferðafólkið nakað hetta kvældið, men er ikki góður sjómansskapur. So fá heldur endarnar fastar, eisini tað tú rópá springenda á Drenesi.

Tá tú, harra Mørkøre, ikki vil hava siglingina inn eftir Tvøroyrarfjørði upp í hesa skrivning, so kann eg av góðum grundum ikki lata vera. Havi fleiri ferðir verið um at knúsa innstalleringin

sundur við keiina, og fleiri útróðarmenn hava verið í somu staðu, og tá man veit, at orðrar vóru givnir munnliga sum skrivliga, so undar tað meg ikki, at ein sovorðin tútur kemur alt ov ofta fyrri enn neyðugt.

Til síðst, harra Mørkøre: Var eg í títum stað, so tók eg heldur hetta til eftirtektar, enn at bagatellisera, ja beinleiðis lúgva sær burturúr kleyvarskapinum, og gjørdi skipið gott sjóklárt uppundir stormi av landsynningini 22-27 m/sek kl. 16.45 sama dag. Og er man í iva, um man skal vesturum ella ikki, so er bert at hyggja at kumpassini. Er hann eystanfyrir sunnan við stormi sum hetta kvældið, so er at fara vestanfyrir, og er man í iva, um hann stókkur vesturum, so kann eg fortelja tær og øðrum við, at nakað ættarskifti ella nakað ódnarveður brestur sum oftast fyrri ikki at siga altíð - á um streymaskifti. Sama hendi hetta kvældið, tá hann brast á við stormi av SSØ-SØ. Vestfalskryrindi vóru kl. umleið 17.45, men klokkan 16.45 segði veðurmaðurin frá veðrinum, so tað er eingin undanfærsla at fara vestanfyrir hetta kvældið. Tað visti hesin sjógarp-

urin og aðrir, sumvóru við hetta kvældið. Men sjógarparnir umborð á Teistanum, sum skuldu vita tað, ja, teir vistu opinbart ikki nógv, tá á stað hetta kvældið. Vónandi

kunnu tú og tit, sum manna brúnna, fáa nakað burturúr hesum til gagns fyrri eftirtíðina.

Á Tvøranbakka 5.12.1993
A. Wiberg

Heimsatlas á føroyskum

Í Sosialinum 21. juli hevði Rolf Guttusen sít sjónarmið um atlasíð og 7. august hevði Annfínnur í Skála viðmerking til Rolf Guttusen.

Annar er fyrri og annar ímóti. Men eg haldi at tað er gott at fáa eitt føroyskt atlas, men so má tað eisini vera týtt til føroyskt av einlistum.

Tá ið ein hyggur í atlasíð, er ein ógvuliga glaður fyrri tað. Hyggur tú nærri, so sært tú føroyskt, danskt, grønlandskt og onnur mál hvørt um annað, tað

er ov galið. Antin er tað á føroyskum ella er tað líka gott at hava tað danska.

Eg haldi at vit fara at venja okkum við atlasíð, sjálvt um tað er so bronglað.

Tí at vit hava brúkt onkur nøvn áðrenn atlasíð kom út, so sum Ongland, Danmørk, Frankland og onnur, eisini onnur staðanøvn. Býurin ZÜRICH í Sveis kundi verið skrivaður á føroyskum Suryk.

At fara at skriva eitt land sum Kuveit á føroyskum og býin

hevur hann skrivað Kuwait á útlandskum, betur var at skriva býin Kuwait íbyr.

Bavnehøj, Frøbjerg, Gråsten, Selvig, Silkeborg, Odder, á føroyskum skuldi staðið Vitaheggjgurin, Frøskafjallið, Gråstein, Kópavík, Silkeborg, Otur og nógv onnur dømi kundu verið tikið.

Vónandi leggur Svenning Tausen sær í geyma, at hann skal týða alt, ikki bara helvina.

Prísurin er sámligur, 120 krónur er ikki nógv fyrri eina so

vakra bók.

Kortini eru ógvuliga vøkur og perman eisini. Men vónandi næstu ferð verður úrslitið betri. Tað ber til at venja seg við alt, so at vit fara nokk at venja okkum við atlasíð. Á føroyskum eitur atlas landkortabók.

Heilsan

Einn landkortabók elgari
F.L.X.X.X.X.

Frá FØROYA
LANDSSKJALASAVNI

Orsakað av umvælingararbeiði er

LESISTOVAN STONGD

frá týsdegi 6. december í ár.

Lýst verður, tá opið er aftur.

Skrivstovan í V. U. Hammershaimbsgøtu 24 er opin sum vant mánadagfríggjadag kl. 8-16.

FØROYA LANDSSKJALASAVN

Viðmerkingar til uppskot til løgtingslóg um vinnuligan fiskiskap

Á umboðsfundi hjá M.U. tann 27. nov. 1993 hevði felagið til viðgerðar onanfyri nevnda uppskot. Thomas Arabo og Heini O. Heinesen lutuðu eisini á fundinum.

Niðurstøðan á fundinum var at endalig staða kundi ikki takast til uppskotið, fyrr enn heilt konkret tøl lógu á borðinum um hvat fall útróðarflotanum í lut, tá kvoturnar blivu býtar.

Men hesar fyribils viðmerkingar vóru gjørdar:

I sambandi við søguliga

rættindi fer M.U. harðliga at mótmæla at árið 1977 verður sett sum mark fyrri søguligum rættindinum, tí hetta gevur eina fullkomiliga skeiva mynd av veruleikanum viðvíkjandi fiskiskapinum undir Føroyum.

Útróðurin hevur troytt landgrunnin síðan landnám, meðan eitt nú trolarflotin fyrst kemur inn á landgrunnarnar frá mitt í 1970'árunum og síðan tá hevur hann bert fingið fleiri og fleiri rættindi, alt meðan útróðarflotin er trondur meira og

meira upp í ein krók.

Samstundis so hendir tann sorgarleikur, at hesin sami trolarfloti saman við tí skitt-fiskarflota sum er, hevur ótt alt livandi á grunnum okkara og tí er staðan sum hon er í dag.

So skal talan verða um nøkur søgulig rættindi, so er útróðarflotin tann, sum hevur so nógv tær longestu traditiónir/síðvænuna at troyta landgrunnarnar, og má hetta sjálvsagt takast við í myndina í sambandi við tey søguliga rætti-

indini, og aftur til 1964 má undir øllum umstøðum farast, tá fiskimarkið fór út á 12 fjórðingar.

Eitt annað, sum hædd skal takast fyrri, er at tey fiskasløgini, sum verða kvoterast, eru tey fiskasløg, sum útróðarflotin í stóran mun fiskar, nevnuliga tosk, hýsu og upsa, og tað eru hesir stovnar, sum eru niðurfiskaðir av trolarunum, so einki er eftir av hesum fiskasløgum.

Tað merkir aftur at lívs-

grundarlagið er tikið undan útróðarflotanum og tí er tað ikki meira enn rimuligt, at útróðarmennir verða positivt serviðgjørdir tá hesi fiskasløg skulu kvoterast og t.d. at útróðarmennir finga helvina av uppskovtuni.

Eitt annað, sum greiða má fáast á er hvar tann fiskurin, útróðarflotabátarnir fáa, verður kvoterast.

Hetta er sostatt fyribils viðmerkingarnar.

Meginfelag Útróðarmanna

